No 74. D. 27. Marca. NIEDZIELA. ROK 1825.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA. *Bitwa pod Toruniem* 1629.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Wędzone mięsiwa, kiedy niedbale i nieumiejętnie są urządzone, staią się częstokroć przyczyną naysmutnieyszych przypadków. Szczególniey w *kiszkach nadziewanych mięszaniną ze krwi, wątroby i słoniny* i w ciepłym dymie dla uwędzania zawieszonych, tworzy się często *kwas zwierzęcy*, który iest *śmiertelną trucizną*. Przed kilką laty w Królestwie *Wirtemberskiem* otruło się niemi w krótkim czasie 235 osób, z których 84 życie straciło. *Szynki wędzone* będąc wewnątrz zepsute, podobnego nieszczęścia nabawiały ludzi. Magistrat w *Dreznie* dla ostrzeżenia wydał przed *Wielkanocą* roku zeszłego następuiące obwieszczenie: Gdy w niedawnym czasie zdarzyły się różne przypadki między tutejszemi mieszkańcami, którzy po zjedzeniu wędzonej *szynki* zachorowali i cierpienia ich zupełnie podobnemi były tym, iakie się z o*trucia* okazuią; biegli zaś do obejrzenia tych *szynek* użyci, znaleźli, iż przez złe urządzenie utworzyły się w nich cząstki dla zdrowia wielu szkodliwe, przeto *Magistrat* wydał do tutejszego *cechu rzeźniczego*, iakoteż i obcych, *wędzonem mięsiwem* handluiących *rzeźników*, stosowne rozporządzenie; ostrzega iednak i mieszkańców, aby się wstrzymali od używania *szynek*, które są bardzo *miękkie*, a przerznięte maią wewnątrz *blady żółtawo-czerwoniawy kolor*, w około zaś naczyń krwistych, na przerżnięciu *sinowego* są koloru.

Wisła przybiera. Poranki ciepłe, dnie pogodne.

Hrabia *Szoazel* (de Choiseuil) Par Francji, wprzeiedzie z *Wilna*, przybył do *Warszawy*. —

Dziełko pod tytułem: *Bibljoteczka dla dobrych dzieci*, składaiąca się z ośmiu *Tomików*, w małym formacie, ozdobionych wielą *rycinami* wyszło z druku i znajduie się w Księgarni N. *Glücksberga*. Cały zbiór zawarty w ozdobnem pudełku, składa się z *Powieści moralnych*, *Powieści arabskich*, *Teatru*, *Jeografji*, *historji Polskiej* it.d. Kosztuie złotych 9.

Dzienniki *Paryzkie* donoszą że Pani *Kornega* (rodem Polka) śpiewała w Teatrze *Włoskim*, sławne Rondo *Rodego*, iej giętkość głosu, łatwość i gust, sprawiły wielki skutek.

Dwa nowe Polonezy i ieden Marsz, skomponowane na Pjanoforte przez J.F. *Meierholt* wyszły świeżo z pod prassy w Litografji A. *Brzeziny*, przy ulicy *Miodowej* pod Nr: 481. Cena zł: 1 gr: 15.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z *Paryża*.

Może nigdy we *Francji* tak spieszno i z takim zapałem nieodbywało się wybieranie *nowo zaciężnych* do wojska iak teraz, niezdarzyło się w teraźnieyszey *Konskrypcji* aby który *Młodzieniec* narzekał iż musi zostać *żołnierzem*, owszem z nadzwyczajną wesołością

każdy chlubi się staiąc w szeregach.—Mieszkańcy wsi *Fuensawal* pod *Madrytem* dali ucztę dla *Ochotników Królewskich*, byli oraz zaproszeni Jenerałowie *Francuzcy*, Król *Hiszpański* chociaż cierpiący bole podagryczne, przybył do tej wsi, i przechadzał się między *Ludem* i *Żołnierzami*, co wzniecilo radosne okrzyki.—Koronacja Króla *Karola X.* iest przeznaczona na dzień 15 *Maia*, w tym dniu będą ogłoszone rozmaite *łaski Królewskie*, iako to mianowicie na *Urzędy*, rozdanie *Orderów* it.p. spodziewaią się oraz że wielu więźniów otrzyma zupełne uwolnienie, albo znaczne zmniejszenie kary.—*Xiże Nordtumberland*, nadzwyczajny Poseł *Angielski*, naiął ieden z najpierwszych Hotelów, wktórym wczasie Koronacji Króla *Francuskiego* mieszkać będzie. Ten *Xiąże* rozkazał przepyszne meble sprowadzić z *Anglji* do tegoż domu, niemniej *Serwis* oszacowany pół trzecia miljona franków; w orszaku iego znajduie się 12tu znakomitej szlachty *Angielskiej*, 4 *Sekretarzy*, 12 *Marszałków* nadwornych i wielu służących.—Sąd Kryminalny w *Garonnie* rozsądził sprawę, która w tej prowincji wielkie uczyniła wrażenie. Włościanin *Gigo* gdy przyszedł wieczorem do domu i znalazł obcego człowieka wswoiem łużku, mniemaiąc że to iest *łotr* iaki, który myśli odebrać mu życie, porywa dwa nabite pistolety które wisiały na ścianie i gdy nich razem wystrzelił, okazało się iż zabił własnego parobka, przysięgli sądu iednomyślnie uwolnili go od wszelkiej kary.—Dnia 13 b.m. przybył *Xże Meternich* do *Paryża*.—Liczba wszystkich *Duchownych* w państwie *Francuzkiem*, składa się podług głównego *Etatu* od 1 Styc: r. b. z 75 *Arcy Biskupów* i *Biskupów*, 287 *Wikarjuszów Jeneralnych*, 725 *tytularnych Kanoników*, 1255 *honorowych Kanoników*, 2850 *Xięży parafjalnych*, 876 *Rektorów*, *Professorów* w *Seminarjach*, 4044 *Seminarzystów* i 19 271 *Zakonnic*.—Dziennik *Gwiazda* donosi iż nie tylko garnizony *francuzkie* będące w *Santonie* i w *Saragosie* opuszczą *Hiszpanją*, ale nawet cały korpus *francuzki* ma powrócić d. 1 Kwietnia do ojczyzny.— Pan *Zea* Minister *Hiszp*: podał swemu Królowi nowy proiekt podług którego dawni Oficerowie *Hiszpańscy* maią wejść napowrót w służbą *wojskową*. – Przeznaczony został *Benefis* dla sławnego Aktora *Talmy*, na który iuż wszystkie *bilety* są zamówione; będą dane w Teatrze wielkiej Opery traiedja *Otello* wktórej *Talma* tylko ten ieden raz grać będzie rolę *Otella*, nastąpi Opera *Poiazdy przewrócone*, w której ulubiony Spiewak *Martin* (iuż oddalony) iako *Amator* wystąpi, zakończy *Balet*; widowisko trwać zapewne będzie do godziny 2giej po północy. *Talma* wkrótce wyiedzie do *Bruxelli*. Panna *Żorsz* chociaż iest aktorką tragiczną, lecz na swój *benefis* obrała operę *Frejszyc*. z *Niemiec*.

Spodziewaią się w *Medyolanie* znacznego ziazdu w końcu następnego *Kwietnia* lub w *Maiu*, gdzie znajdować się będzie Cesarz *Austrjacki*.— Powódź w W. Xtwie *Badeńskiem* wzeszłym *Październiku* wydarzona, podług teraznieiszego obliczenia zrządziła szkody blisko 15 miljonów złp:— Niedawno umarł w iednem zmiasteczek *Szwajcarskich* człowiek który od 7go roku swego życia do zgonu utrzymywał się z przedaży *obarzanków*, odkładał on co dzień ieden *grajcar* z swego zarobku, a że żył przez lat 70, przeto zostało po tym biedaku w gotowiznie blisko półtora tysiąca złp: które zapisał ieszcze uboższym od niego.—Podług ostatniej *likwidacji*, pretensje *nadreńskich* prowincji będących pod panowaniem *Pruskiem*, do rządu

Francuzkiego wynoszą summę przeszło 34 miljonów franków.— Do nowo założonej szkoły w *Rzymie* u XX. *Jezuitów*, coraz więcej przybywa młodzieńców, tak dalece że już niema dla nich miejsca, bo blisko 1000 uczniów odbiera tam nauki. — w Portach *Baltyckich* zamowiono bardzo znaczną ilość *Cynku*. — w *Bruxelli* na teatrze *Francuzkim* dano w zeszłym miesiącu pierwszy raz Operę *Frejszyc*, która się bardzo podobała. — Spodziewano się znacznej korzyści w marynarce, gdy dowiedziono że obicie okrętów *Skórą*, tyle iest trwałe, iak *Miedzią* a nierównie mniej kosztuie, lecz musi to być zaniechanem, bo pokazało się ża do *Skóry* przyczepia się mnóstwo *robaków morskich* co przeszkadza żeglowaniu. — w *Lipsku* od kilku tygodni zniknął uczeń teologji *Lau*, i dotąd niepowzięto szladu gdzie się podział. Wszelkie wezwania wydawane były dotąd bezskutecznie. Nadleśny *Erdmannsdorf* wyznaczył nadgrodę 100 talarów temu co da wiadomość o iego życiu lub śmierci; lecz nadaremnie. Znajdował się on w pewnem towarzystwie, w którem często się pytał która godzina, i oświadczył iż oddali się o godzinie 5tej z południa. Jakoż wyszedł o tej godzinie i iuż niepowrócił. — w *Bern* porodziła Kobieta ułomna, maiąca lat 22, w tameczuym *Instytucie Położniczym*, troie Dzieci, *pierwsze* miało po urodzeniu 18 cali długości, a ważyło funtów 4 i pół; *drugie* miało równie cali 18 długości, a ważyło funtów 5 i pół; *trzecie* zaś miało długości cali 17 i ważyło blisko 4 funty, cały przeto ciężar tych *Dziatek* wynosił do 26 funtów. — w *Sztutgardzie* został pewny zbrodniarz skazany na karę *miecza*, dnia 21 Lutego r. b. gdy *Mistrz* miał na nim wypełnić wyrok, ciął 3 razy Delikwenta, lecz zawsze chybił, tak dalece iż nawet za trzecim razem głowa nieruszyła się z karku, aż nakoniec cały korpus obalił się z krzesłem i dopiero Mistrz na ziemi odciął głowę, co Lud obecny bardzo oburzyło. — Młody Anglik *Wood*, który w bitwie na *Kułaki* zabił swego kolegę, niemniej *Sekundant* iego *Waleslej*, zostali przyprowadzeni przed sąd przysięgłych w *Bukinkhamsir*, który uwolnił ich od wszelkiej kary, gdyż ani skarżący ani świadkowie niestawili się przed tymże sądem. — Król *Neapolitański* ozdobił Hrabiego *Aponi* Posła *Austrjackiego* przed iego odjazdem do *Wiednia*, Wielkim Krzyżem Orderu S. *Ferdynanda* i *Zasługi*, oraz dał mu 2 własnoręczne Listy do *Cesarza Austrjackiego*, w których dziękuie za przysłane poselstwo i za Wielki Krzyż Orderu *Węgierskiego S. Stefana*, niemniej na wezwanie *Cesarza* oświadcza iż chętnie przybędzie do *Medyolanu*, ieżeli mu dozwolą interessa iego państwa. — w *Tryeście* panuie ciągle najpiękniejsza pogoda, obiecuiąca tamecznym włościanom obfity zbiór *zboża*, którego cena iednak znacznie spadnie, gdyż takowe a mianowicie *Pszenica* codziennie iest tańsza a zapasy po *Szpichrzach* są znaczne; również i *Wino* niepopłaca które tameczni właściciele winnic prawie za bezcen sprzedaią, iedynie tylko ma odbyt *Jedwab*, lecz i tego towaru cena iest mała dla powszechnego braku pieniędzy. — *Dostrzegacz Austrjacki* w ostatnich doniesieniach z *Grecji* powtarza tylko o niektórych iuż wiadomych zdarzeniach, nie donosi iednak o zaburzeniach w *Stambule*. Umieścił oraz list Jenerała *Góry* (Gaury) datowany d. 28 *Grud:* w którym tenże Jenerał donosi że większa część wojsk *zachodnich* będących pod iego rozkazami stoi pod *Kalawrita* i *Korpeni*, a reszta oblega *Djakopto* (Ostatnia Poczta nic szczególnego niedoniosła z *Grecji*, słychać że *Pa-*

tras wkrótce się podda *Grekom* i że w krótce rozpoczną się nowe walki.

Po śmierci pewnego *Jegomości*, który dosyć długi szereg lat przeżył, znaleziono Książkę z tytułem: „*Spis moich przyiacioł*“ Na *pierwszej* karcie było odrysowane *serce*, a pod niem *dwa nazwiska*, na *następnej* karcie był odrysowany *stół* zastawiony potrawami, *worek z pieniędzmi* i kilkadziesiąt przekreślonych *nazwisk*, dalej była odrysowana *Maska* z reiestrem nazwisk aż do ostatniej karty zapisanych.

DONIESIENIA.

Nasienia Koniczyny holenderskiej czerwonej, zwłaszczego zbioru przeszłorocznego, garniec po zł: 5, iako też Wyki białej, korzec po złp: 12, dostać można u niżej podpisanego w Dobrach Bieniewice pod Błoniem i w Warszawie przy ulicy Mazowieckiej pod Nr 1349. Za dobroć gatunku nasienia zaręcza. Bogum: *Wilhelm*.

Czternastolatek, po Polsku i po Niemiecku mówiący, z dobrej edukacji i konduity, życzy terminować u iakiego pryncypała w handlu Sukiennym, Korzennym lub do handlu galanterji. Bliższą wiadomość powziąść można przy ulicy Królewskiej pod Nr 1071 na 1em piętrze.

Uwiadamia się Szanowną Publicz: iż w dniu 18 i następnych dni Kwietnia 1825 odbywać się będzie w Wsi Petrykozach w Powiecie Węgrowskim, Województwie Podlaskiem położonej, sprzedaż publiczna Bydła rassy Tyrolskiej i Szwajcarskiej, tudzież Koni rassy Angielskiej, maiący chęć kupna zechcą się w tymże terminie tamże znajdować.

☞ Podpisani uwiadamiaią iako Skład Pończoch bawełnianych z swej fabryki w Marymoncie utrzymywanej maią w Handlu JP. Józefa Zakulskiego na Krakow: Przedmie: Nr 441. — *Bormann* et *Krug*.

w Dniu 28 m. i r. b. o godzinie 10 rano w Warszawie przy ulicy Nowy Swiat Nr. 1247 różne effekta; o godzinie 3 z południa przy ulicy Długiej Nr 501 różne Meble; w dniu 29 t. m. i r. o godzinie 10 rano przy ulicy Nalewki Nr 2254 Meble i Ruchomości; w dniu 30 o godzinie 10 rano przy ulicy Stare Miasto Nr 54 Pantaleon i Ruchomości sprzedane będą za gotowe pieniądze.

Franciszek R y d e c k i Komornik Sądo:

Podaie się do Publicznej wiadomości, iż iest do przedania następuiące dziedzictwo. Folwark Gardlino Dąb, w Gminie Zambrowskiej, Obwodzie Łomżyńskim Woiew: Augustowskim leżące. Wspomniony wyżej folwark z posady swoiej, ma wszystkie dogodności. Szacunek iego w Xiędze wieczystej hypotecznej iest złp: 40,000 oznaczony Każdy życzący sobie nabyć folwark Gardlino Dąb, o gatunku dobrym ziemi, o ilości łąk i innych szczegółach, przekonać się może na gruncie.

w Domu pod znakiem Białego Orła Nr 739 na Tłumackiem, znajduie się na przedaż Wyka w gatunku najlepszym na nasienie i Wyka Hiszpańska, zastępuiąca zupełnie miejsce Kawy, a to za cenę najpomierniejszą; życzący sobie nabyć ma się udać do Murgrabiego miejscowego. —

Hirschmann i *Kiewski* właściciele Fabr: Wyrobów Techniczno-Chemicznych przy ulicy Solec Nr 2920, wzywaią interessowane osoby, do podjęcia składów wyrobów z ich Fabryki w pozostałych ieszcze Woiewodz: Płockiem, Lubelskiem, Podlaskiem i Au-gustowskiem.

w Handlu Franciszka O s i e c k i e g o przy ulicy Rymarskiej pod Nr 742, Nasienie Koniczyny Holenderskiej iest do sprzedania, garniec po zł: 4, w większej ilości taniej się sprzedaie.

Osoba oddawna uprzywiljowana od rządu, która utrzymywała Szkołę wyższą Płci żeńskiej przy ulicy Senatorskiej, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż przeniosła swe pomieszkanie na Krakowskie Przedmie: pod Nr 369 na pierwsze piętro.

Nauczyciel który posiada iężyk polski i niemiecki, mówi po francuzku, mogący dać pierwsze początki na fortepjanie, a szczególniej umieiący prowadzić małe dzieci; zgłosić się może przy ulicy Solec w domu pod Nr 2920 i pół obok Kościoła XX. Trynitarzy.

Dom pod Nr 3,034 przy ulicy Czerniakowskiej z Piekarnią, Mączarnią, Spichrzem, Drwalnią, Kuchnią, Piwnicą, Wozownią, Stajniami, Chlewami, dwóma Ogródkami i wszystkiemi do tej Possessji przywiązanemi przyległościami, z wolnej ręki od Wielkiejnocy iest do wydzierżawienia. Życzący sobie dzierżawić, do podpisanego Właściciela udać się raczy. *Gumprycht*.

Opiekun małoletnich Dzieci po Janie Wagnerze Aptekarzu w Lublinie zmarłym pozostałych, uwiadamia Publi:, iż w dniu 15 Maia r. b. odbędzie się publiczna Licytacja przed Reientem Wasiutyńskim w Lublinie na wydzierżawienie Apteki z Lokalem na lat 3, od summy rocznej złp: 3,000. Rzeczona Apteka i z wolnej ręki w dzierżawę wypuszczoną być może; ktoby takowej sobie życzył, raczy się zgłosić listownie lub osobiście do Pawła Wagnera w Lublinie.

Teatr. Dziś dla słabości JPani *Ledóchowskiej* zamiast ogłoszonego widowiska, daną będzie wznowiona Kom: Moljera *Skąpiec* i Balet *Wesele Krakowskie*.